

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

datum 18 maart 2020
doorkiesnummer 088-361 33 17
cc De minister voor Rechtsbescherming
bijlage(n)
onderwerp Advies concept wetsvoorstel resultaatgericht beschikken en vereenvoudigen geschilbeslechting

Geachte heer De Jonge,

Bij brief van 17 januari 2020, ontvangen op 21 januari, kenmerk 1638128-200924-WJZ, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake het concept wetsvoorstel resultaatgericht beschikken en vereenvoudigen geschilbeslechting (het 'Wetsvoorstel').

HET WETSVOORSTEL

Het Wetsvoorstel beoogt het mogelijk te maken dat gemeenten een maatwerkvoorziening met een resultaatbeschrijving aan een cliënt kunnen toekennen als dat op grond van de gemeentelijke verordening is bepaald. Een ondersteuningsplan zal deel moeten gaan uitmaken van de beschikking tot toekenning van een maatwerkvoorziening met resultaatbeschrijving. Tevens zijn in dit Wetsvoorstel bepalingen opgenomen over het kwaliteitsbeleid van gemeenten voor voorzieningen en de evaluatie daarvan. Tenslotte voorziet het Wetsvoorstel, mede naar aanleiding van het Advies integrale geschilbeslechting in het sociaal domein van prof. mr. M. Scheltema van 30 mei 2017, in een nieuw kader voor de rechtsbescherming van de cliënt in de Wmo 2015. De bedoeling daarvan is om geschillen over de uitvoering van een maatwerkvoorziening eenvoudiger te beslechten. Clienten kunnen bij het college een klacht indienen over die uitvoering. In dat geval zal de bezwaarprocedure worden vervangen door een klachtenprocedure. De klachtenprocedure kan gaan over bejegeningklachten of klachten die zien op gedragingen van een aanbieder in het kader van de uitvoering van een maatwerkvoorziening. Alleen bij deze laatste categorie van klachten is vervolgens beroep mogelijk bij de bestuursrechter (zie artikel 2.4a.11).

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenoemde wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke zaken zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 2 van 8

ADVIES

De Raad heeft met interesse kennis genomen van het Wetsvoorstel. Waardering wordt uitgesproken dat de minister met dit Wetsvoorstel tegemoet wil komen aan in de rechtswetenschap, de rechtspraktijk en de rechtspraak geconstateerde lacunes in de rechtsbescherming in het sociaal domein. De Raad maakt graag van de gelegenheid gebruik om enkele kanttekeningen te plaatsen bij het voorgelegde Wetsvoorstel.

Algemeen

De Raad vraagt zich af of, in het licht van rechtsoverwegingen 4.11 - 4.13 van de uitspraak van de Voorzieningenrechter van de Centrale Raad van Beroep van 8 oktober 2018 ([ECLI:NL:CRVB:2018:3241](#)), met de in het Wetsvoorstel geformuleerde voorwaarden wel wordt voldaan aan het rechtszekerheidsbeginsel. Een cliënt moet op grond van die uitspraak uit de beschikking waarbij de maatwerkvoorziening is toegekend, kunnen opmaken op hoeveel uur ondersteuning hij kan rekenen. Verder is vereist dat de aanspraken voldoende geconcretiseerd zijn 'met name hoeveel tijd nodig is om de activiteiten te verrichten'. Het is de vraag of met het beschrijven in het ondersteuningsplan van de activiteiten die uitgevoerd dienen te worden, en de frequentie daarvan, hieraan voldoende tegemoet wordt gekomen. De Raad adviseert dit punt in de MvT nader toe te lichten.

Per artikel

Artikel A

In artikel 2.1.3, vijfde lid, aanhef en onder c van het Wetsvoorstel is vermeld dat in de verordening moet worden vastgesteld voor welke (categorieën van) maatwerkvoorzieningen een resultaatsbeschrijving of een tijdsduurbeschrijving wordt gehanteerd. Ter voorlichting van de praktijk adviseert de Raad toe te lichten wat de consequenties zijn als dit niet is gebeurd. Het is de vraag waarom er voor gekozen is om te bepalen dat in de verordening wordt vastgesteld voor welke maatwerkvoorzieningen een resultaatbeschrijving of een tijdsduurbeschrijving wordt gehanteerd. Dit maakt het namelijk mogelijk om maatwerkvoorzieningen, die hiervoor in principe wel in aanmerking zouden kunnen komen, niet in de verordening te benoemen. Als dit niet bedoeld is dan adviseert de Raad in de wet te bepalen dat in de verordening wordt neergelegd dat ten aanzien van maatwerkvoorzieningen of categorieën van maatwerkvoorzieningen hetzij 1) een resultaatbeschrijving wordt gehanteerd, of 2) een tijdsduurbeschrijving wordt gehanteerd.

Artikel B

In artikel 2.3.2, zesde lid, van het Wetsvoorstel is opgenomen dat aan de cliënt bij het onderzoek wordt meegedeeld welke mogelijkheden er zijn om te kiezen voor een pgb. In artikel 2.3.2, zesde lid, onderdeel b is bepaald dat in ieder geval bij de in artikel 2.1.3, vijfde lid onderdeel c bedoelde maatwerkvoorzieningen de aanbieder kan worden betrokken om de behoefte aan maatschappelijke ondersteuning vast te stellen. Uit de wettekst blijkt niet wie de cliënt informeert over de mogelijkheden

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 3 van 8

van het pgb. In het geval dit de aanbieder is, is het de vraag of deze, gelet op zijn eigen belang, wel de meest gereede partij zal zijn. Hoe verhouden het vierde en het zesde lid, onderdeel b van het Wetsvoorstel, die betrekking hebben op maatwerkvoorzieningen en daarmee ook op maatwerkvoorzieningen in de vorm van een pgb, zich tot blz. 5, laatste alinea van de memorie van toelichting (hierna: MvT) waarin staat dat de gemeente bij keuze voor een pgb de aanbieder niet in de onderzoek- of aanvraagfase kan betrekken. Als wel een aanbieder kan worden betrokken, welke aanbieder is dit dan bij een pgb?

Artikel C

In geval een resultaatsbeschrijving wordt gehanteerd, wordt in de beschikking de “dienst” waarop de cliënt aanspraak heeft opgenomen. Is hier bewust gekozen voor het begrip “dienst”, daar waar in de rest van het Wetsvoorstel wordt gesproken over “de maatwerkvoorziening”?

In het zesde lid van het Wetsvoorstel gaat het over het vragen van advies aan de aanbieder. Geldt dit ook als gekozen wordt voor een maatwerkvoorziening in de vorm van een pgb? Zo ja, dan ook hier de vraag hoe dat zich verhoudt tot blz. 5, laatste alinea van de MvT waarin staat dat de gemeente bij keuze voor een pgb de aanbieder niet in de onderzoek- of aanvraagfase kan betrekken en de vraag welke aanbieder dat dan zal zijn.

Artikel D

Er wordt verwezen naar de resultaatsbeschrijving als bedoeld in artikel 2.3.5, vijfde lid. In dat artikel komt het begrip “resultaatsbeschrijving” echter niet voor. Uit het algemene deel van de MvT lijkt hier de in het ondersteuningsplan opgenomen activiteit en frequentie te zijn bedoeld (blz. 6), de artikelsgewijze toelichting lijkt echter uit te gaan van het hele ondersteuningsplan (blz. 16). De Raad adviseert dit te verduidelijken. Daarbij zou dan ook aandacht kunnen worden geschonken aan de opmerking op blz. 6, eerste alinea, van de MvT waar heel algemeen is vermeld dat een ondersteuningsplan niet nodig is. Uit het artikel en de toelichting kan niet eenduidig worden vastgesteld hoe de hoogte van het pgb kan worden bepaald. Uit de MvT op blz. 6 en blz. 17 zou kunnen worden afgeleid dat de wetgever ervan uitgaat dat aangesloten kan worden bij de prijs die de zorgaanbieder ontvangt voor gemiddelde dienstverlening (profiel met gemiddeld aantal uren) met daar bovenop maatwerk. Dit veronderstelt dat de uren bekend zijn en dat is nu juist niet het geval bij een maatwerkvoorziening waarbij een resultaatbeschrijving wordt gehanteerd.

Artikel E en G

De Raad adviseert om in het Wetsvoorstel op te nemen dat een wijziging van de dienstverlening schriftelijk wordt vastgelegd, zodat voor alle betrokkenen duidelijk is dat sprake is van een wijziging waartegen bezwaar kan worden gemaakt. Ook adviseert de Raad in de toelichting bij artikel 2.6.3, tweede lid, van het Wetsvoorstel in te gaan op de vraag hoe dit artikellid zich verhoudt tot artikel 10:3, eerste lid, van de Awb, waarin is bepaald dat mandaat is toegestaan, tenzij bij wettelijk voorschrift anders is bepaald.

Artikel F

In artikel 2.4a.2, tweede lid kan het woord “beroepskracht” aanleiding geven tot geschillen. De Raad adviseert of deze term in de MvT te verduidelijken of bijvoorbeeld de volgende tekst op te nemen: “Een

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 4 van 8

gedraging van een persoon die ondersteuning verleent, geldt, behoudens het toepassen van geweld, als een gedraging van de aanbieder”.

De Raad adviseert om in artikel 2.4a.3 van het Wetsvoorstel op te nemen dat mondelinge klachten schriftelijk moeten worden vastgelegd om te voorkomen dat later onduidelijk is waarop de klacht precies betrekking heeft. Niet over alle klachten staat immers later beroep open bij de bestuursrechter.

Wat betreft de maatwerkvoorziening merkt de Raad op dat het mogelijk is dat deze meerdere jaren doorloopt. Het is uit een oogpunt van feitenvaststelling minder wenselijk als er na afloop van een lange periode waarin een maatwerkvoorziening heeft voortgeduurd nog geklaagd kan worden over een gedraging of tekortkoming die relatief lang geleden zou hebben plaatsgehad. Om die reden wordt geadviseerd om in artikel 2.4a.4 op te nemen dat een klacht zo snel mogelijk wordt ingediend maar uiterlijk 6 weken na afloop van de voorziening. Dat geeft het bestuursorgaan en de bestuursrechter een handvat om klachten die onredelijk laat zijn ingediend niet meer te behandelen zoals bijvoorbeeld ook is bepaald in artikel 6:12, vierde lid, van de Awb.

Artikel 2.4a.6, eerste lid, van het Wetsvoorstel verklaart onder meer artikel 9:3 van de Awb van overeenkomstige toepassing op de behandeling van de klacht door het college. Artikel 9:3 van de Awb bepaalt dat tegen een besluit inzake de behandeling van een klacht over een gedraging van een bestuursorgaan geen beroep kan worden ingesteld. Artikel 2.4a.9 van het Wetsvoorstel regelt dat tegen de kennisgeving door het bestuursorgaan, waarbij hij de klager en de aanbieder schriftelijk en gemotiveerd in kennis stelt van de bevindingen van het onderzoek naar de klacht, zijn oordeel daarover alsmede zijn eventuele conclusies, beroep bij de rechtbank kan worden ingesteld. Volgens de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.4a.9 kan dit ertoe leiden dat de bestuursrechter het bestuursorgaan opdraagt te handelen en om de kennisgeving te vernietigen. Ook kan de rechter een voorlopige voorziening treffen. De Raad sluit niet op voorhand uit dat in het beroepschrift tegen de kennisgeving ook wordt geklaagd over gedragingen van het college. In de MvT is evenwel niet terug te vinden hoe dit zich verhoudt tot de van toepassing verklaring van artikel 9:3 van de Awb. Mogelijk is hier sprake van een verschrijving en wordt in artikel 2.4a.6 eerste lid niet artikel 9:3 Awb, maar artikel 9:4 Awb bedoeld. In de Mvt (blz. 11) wordt immers aangegeven dat de behandeling van klachten zoveel mogelijk plaatsvindt overeenkomstig de regels van de Awb.² De Raad adviseert het Wetsvoorstel aan te passen of het bovenstaande in de MvT te verduidelijken.

In artikel 2.4a.9 is neergelegd dat de kennisgeving van het college gelijk gesteld wordt aan een besluit als bedoeld in de Awb. Bedoeld is beroep bij de bestuursrechter mogelijk te maken. Het zou wenselijk zijn als de minister kan toelichten hoe hij zich de beoordeling door de bestuursrechter van deze geschillen voorstelt en welke instrumenten deze rechter ter beschikking staan om het geschil finaal te beslissen, gelet op het bepaalde in de artikelen 8:41a en 8:72 van de Awb en mede gelet op de aard en inhoud van een kennisgeving en de driepartijenverhouding waarin deze wordt gedaan. Daarnaast mist de Raad de motivering voor de in artikel 2.4a.9, derde lid, van het Wetsvoorstel voorgestelde uitzondering op artikel 1:2 van de Awb. De Raad wijst daarbij op de uitgebreide

² Zie Afdeling 9.1.2 (vanaf artikel 9:4) Awb: De behandeling van klaagschriften

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 5 van 8

jurisprudentie die hierover bestaat. Deze afwijking zou ertoe kunnen leiden dat in uitzonderlijke omstandigheden een niet-cliënt of niet-zorgaanbieder die wel belanghebbende is, bij de burgerlijke rechter moet gaan procederen. Dit lijkt zich niet goed te verhouden tot de centrale doelstelling van het Wetsvoorstel.

In artikel 2.4a.10 van het Wetsvoorstel is bepaald dat geen beroep kan worden ingesteld tegen de kennisgeving indien het belang van de klager “kennelijk onvoldoende” is. Opgemerkt wordt dat niet duidelijk is wat wordt bedoeld met “kennelijk onvoldoende”. In de artikelsgewijze toelichting bij het artikel wordt de term “voldoende procesbelang” genoemd. Het is de vraag of hiermee hetzelfde wordt bedoeld. Indien dit het geval is vraagt de Raad zich af of een dergelijke bepaling nodig is nu de bestuursrechter reeds ambtshalve het procesbelang toetst en er duidelijke jurisprudentie is over de vraag wanneer dit al dan niet aanwezig wordt geacht. Dit geldt evenzeer ten aanzien van het voorkomen van misbruik van recht. Ook op dit punt is een apart wetsartikel volgens de Raad niet nodig. De Raad adviseert daarom om artikel 2.4a.10 niet in het Wetsvoorstel op te nemen, ook omdat het criterium “kennelijk onvoldoende belang” minder houvast biedt aan de bestuursrechter. Mocht dit advies niet worden overgenomen dan adviseert de Raad in de MvT te verduidelijken wat wordt bedoeld met een “kennelijk onvoldoende” belang.

Het voorstel beoogt kennelijk om alleen beroep mogelijk te maken tegen een kennisgeving van het college over een klacht tegen de uitvoering van een maatwerkvoorziening en om geen beroep mogelijk te maken tegen een kennisgeving houdende een beslissing op een klacht over bejegening. Het voorgestelde 2.4a.9, eerste lid, doet dit niet doordat het voorziet in beroep tegen *elke* kennisgeving. De beoogde beperking tot kennisgevingen over de uitvoering volgt pas in artikel 2.4.11, eerste lid, onder a, bij de verplichting om in het beroepschrift aan te voeren dat sprake is van een tekortkoming bij de uitvoering van de maatwerkvoorziening. Dit is verwarrend en roept de vraag op of bij een verzuim om dit in het beroepschrift te doen de mogelijkheid van verzuimherstel moet worden geboden. Geadviseerd wordt om artikel 2.4a.9, eerste lid, te wijzigen in die zin dat voor de toepassing van artikel 8:1 van de Awb de kennisgeving bedoeld in artikel 2.4a.7 slechts gelijk gesteld wordt met een besluit, voor zover deze betrekking heeft op de uitvoering van een maatwerkvoorziening.

In de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.4a.11 is vermeld dat alleen sprake is van een tekortkoming als de aanbieder bij de uitvoering in strijd handelt met de maatwerkvoorziening. Als wordt geklaagd dat het resultaat niet wordt bereikt bij (correcte) uitvoering van het ondersteuningsplan, is volgens het Wetsvoorstel geen sprake van een tekortkoming en kan hierover niet worden geklaagd. De cliënt zal in dat geval bezwaar moeten maken tegen de toekenningsbeschikking. Een klacht over het niet bereiken van het resultaat kan zich dan ook geruime tijd na de toekenningsbeschikking voor doen. De cliënt staat in dat geval geen rechtsmiddel meer ter beschikking, omdat de bezwaartermijn van de toekenningsbeschikking inmiddels zal zijn verstreken en hij ook geen klacht kan indienen omdat geen sprake is van een tekortkoming. De Raad vraagt zich af of die gevallen niet ook onder de definitie van tekortkoming moeten worden geschaard om zo een gat in de beoogde bestuursrechtelijke rechtsbescherming te voorkomen. De Raad adviseert aan het voorgaande aandacht te besteden in de MvT en daarbij ook in te gaan op hetgeen het voorgestelde betekent voor de gedachte dat geschillen effectief en integraal moeten worden behandeld (blz. 12 van de MvT) en definitief beslist (artikel 8:41a

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 6 van 8

Awb).

Uit het bepaalde in artikel 2.4a.11 volgt dat in beroep alleen de uitvoering van de maatwerkvoorziening aan de orde kan komen. De bestuursrechter zal moeten oordelen over de uitvoering en dus de kwaliteit van de maatwerkvoorziening. Onduidelijk is aan de hand van welke maatstaven dit moet gebeuren, te meer nu het resultaatgericht indiceren niet alleen beperkt is tot de voorziening hulp in de huishouding, maar ook zal worden toegepast bij begeleiding van cliënten. Bij deze laatste voorziening is het naar verwachting voor de bestuursrechter nog lastiger om de kwaliteit van de uitvoering daarvan te beoordelen aan de hand van objectieve maatstaven. Daarbij rijst de vraag of het onderscheid tussen uitvoering en bejegening wel altijd scherp is te maken. Naar verwachting zal het daarom vaker nodig zijn om een deskundige in te schakelen, wat kostbaar en tijdrovend is. Duidelijke kaders vooraf geven niet alleen de cliënt rechtszekerheid maar geven ook de bestuursrechter een duidelijk kader voor de toetsing. De Raad adviseert in het licht van het voorgaande een nadere uitwerking van de beoordeling door de bestuursrechter in de MvT op te nemen.

In artikel 2.4a.14 is vermeld dat de bestuursrechter het college kan veroordelen tot vergoeding van schade. In het tweede lid is bepaald dat een schadevergoedingsverzoek uitsluitend kan worden gedaan gedurende het (hoger) beroep. Het is de vraag hoe deze bepaling zich verhoudt tot de in artikel 8:90 Awb neergelegde mogelijkheid om bij het bestuursorgaan te verzoeken om een zelfstandig schadebesluit. Heeft de wetgever met het Wetsvoorstel beoogd om deze mogelijkheid te beperken? Het is verder de vraag hoe deze bepaling zich verhoudt tot het algemene uitgangspunt dat de aanbieder civielrechtelijk aansprakelijk is voor schade die ontstaat bij de uitvoering van de maatwerkvoorziening. In het derde lid van artikel 2.4a.14 is een aantal bepalingen uit de Awb van overeenkomstige toepassing verklaard, waarbij dan voor “het schadeveroorzakende besluit” moet worden gelezen “de beschikking tot toekenning van de maatwerkvoorziening”. Waarom is voor dit laatste gekozen en niet voor “de tekortkoming in de uitvoering van de maatwerkvoorziening”? De Raad adviseert aan het voorgaande aandacht te besteden in de MvT.

Artikel 2.4a.15 van het Wetsvoorstel bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur (hierna: AMvB) regels kunnen worden gesteld over de wijze van procederen bij de bestuursrechter. De Raad wijst in dit kader op het procesreglement³ dat de bestuursrechtspraak hanteert in haar procedures en waarin naast de Awb reeds aanvullende regels zijn opgenomen over de wijze van procederen. In de MvT is verder niet toegelicht aan wat voor regels hierbij wordt gedacht en of het wenselijk is om dergelijke regels die de bestuursrechter binden, bij AMvB vast te stellen. De Raad adviseert dit alsnog in de MvT op te nemen zodat hierover meer duidelijkheid wordt verkregen.

Tot slot merkt de Raad op dat in het Wetsvoorstel wordt gesproken over “toekenningsbesluit” in plaats van de overigens in de Wmo 2015 gehanteerde term “verstrekkingbesluit”. De Raad adviseert dit in de MvT toe te lichten.

WERKLAST

³ <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/Procesreglement-bestuursrecht-2017.pdf>

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 18 maart 2020
pagina 7 van 8

Het Wetsvoorstel heeft gevolgen voor de werklast van de Rechtspraak. Die gevolgen bedragen – in financiële zin – naar verwachting € 300.000,- in het eerste jaar na invoering, € 700.000,- in het tweede jaar na invoering en daarna € 520.000,- structureel per jaar. Hieronder is dit toegelicht.

Toename aantal zaken

De Raad verwacht dat het aantal beroepszaken bij de rechtbanken aanzienlijk toeneemt. In de eerste plaats zullen meer mensen principieel beroep instellen tegen een maatwerkvoorziening met resultaatbeschrijving, omdat het een nieuwe manier is voor gemeenten om te beschikken, hetgeen zeker in de beginperiode zal leiden tot meer conflicten tussen mensen en gemeenten. In de tweede plaats verwacht de Raad extra procedures in verband met de uitvoering van die maatwerkvoorziening. Het Wetsvoorstel voorziet immers in een nieuwe procedure om de uitvoering aan de orde te stellen. De daaraan voorafgaande klachtenprocedure zal een deel van de procedures in beroep voorkomen, maar de Raad verwacht desondanks een stijging van het aantal beroepen. Het aantal beroepszaken zal overigens pas een half jaar na inwerkingtreding van het Wetsvoorstel stijgen, omdat eerst het college moet beslissen en daarna de klachtprocedure wordt doorlopen alvorens beroep kan worden ingesteld.

De Raad verwacht verder dat het aantal zaken in hoger beroep zal toenemen. Dat komt doordat meer zaken bij de rechtbanken ook betekent dat meer mensen in hoger beroep gaan. Daarbij verwacht de Raad dat in het eerste jaar dat zaken zich bij de rechtbanken voordoen, het appelpercentage wat hoger zal liggen dan nu. Dat heeft te maken met de jurisprudentie die de CRvB vormt.

Bij inwerkingtreding op 1 januari 2021 verwacht de Raad dan de volgende aantallen zaken:

	2021	2022	2023 e.v.
<i>Rechtbank</i>	100	175	150
<i>CRvB</i>	0	56	44

Toename behandeltijd

Eerste aanleg

De Raad schat in dat het Wetsvoorstel leidt tot een toename van de gemiddelde behandeltijd. De beroepszaken zijn vanwege de uitvoering van de maatwerkvoorziening met een resultaatbeschrijving lastiger te beoordelen en vergen om die reden meer tijd per zaak. Daarbij zal het voor de rechter soms moeilijker zijn om de feiten vast te stellen: omdat er geen termijn is gesteld aan het indienen van een klacht, kan er geruime tijd verstreken zijn voordat de rechter de klacht beoordeelt. Vaker dan gemiddeld zal er een deskundige moeten worden ingeschakeld of zal er een descende worden gehouden. Tot slot zal de tijd op zitting toenemen omdat er vaker sprake is van een driepartijengeschil. De Raad verwacht dat de zaken ongeveer dertig minuten langer zullen duren dan de gemiddelde bestuursrechtelijke zaak.

Hoger beroep

In hoger beroep verwacht de Raad een tijdelijke toename van de behandeltijd. De CRvB zal enkele richtinggevende uitspraken doen in de beginperiode. In latere jaren zal de behandeltijd naar verwachting

datum 18 maart 2020
pagina 8 van 8

niet (meer) verschillen van de huidige gemiddelde zaakswaarte. Dat is anders dan in de eerste aanleg, waar de Raad een structurele toename van de behandel tijd voorziet. De reden daarvoor is onder andere dat de in hoger beroep naar verwachting minder dan in eerste aanleg sprake zal zijn complexe feitenvaststellingen.

Samenvatting

De Raad verwacht vanwege de behandeling van de extra zaken en de toename in behandel tijd meer kosten te maken. Zie de tabel hieronder (waarbij de aanname dus is dat het Wetsvoorstel in werking treedt per 1 januari 2021):

Totale werklastconsequenties	2021	2022	structureel
Mutatie als gevolg van aantallen	204.414	540.634	450.149
Effect wijziging gemiddelde zaakswaarte	34.525	69.055	55.990
Effect behandel tijd per zaak	61.032	84.568	13.925
Totale effect wetsvoorstel	299.971	694.257	520.064

De wijziging in werklast is ingeschat naar huidig inzicht. Het Wetsvoorstel bevat echter een nieuwe werkwijze voor gemeenten en een nieuwe klachtenprocedure. De praktijk wijkt daarom mogelijk af van de inschatting. Als dat het geval is, dan komt de Raad graag terug op de inschatting.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak onderkent het belang van het Wetsvoorstel. Het Wetsvoorstel stuit in zijn huidige vorm echter op een aantal bezwaren. De Raad vraagt u daarom om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en/of aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

drs. P. Arnoldus
Lid Raad voor de rechtspraak